

Π ε ρ ί λ η ψ ί ς

«Περὶ τοῦ συστήματος τῆς ἐκλογῆς γερουσιαστῶν»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Πρὸς τὰς Διοικητικὰς Ἀρχάς, τοὺς κ. κ. Προέδρους Πρωτοδικῶν τῶν πρωτευουσῶν τῶν Νομῶν, τὰς Ἐφορευτικὰς Ἐπιτροπὰς καὶ τοὺς δικαστικοὺς ἀντιπροσώπους.

Α'. Ἐκλογικὸν σύστημα.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νόμου 3786 τῆς 14 Ἰανουαρίου 1929 «περὶ συγκροτήσεως τῆς Γερουσίας» αἱ ἐκλογικαὶ περιφέρειαι διακρίνονται εἰς δύο κατηγορίας. Α) τὰς ἐκλεγούσας ἓνα ἢ δύο γερουσιαστάς καὶ β) τὰς ἐκλεγούσας τρεῖς ἢ πλείονας γερουσιαστάς. Καὶ εἰς μὲν τὰς περιφέρειας τῆς Α' κατηγορίας ἐφαρμόζεται τὸ ἀμιγῆς πλειοψηφικὸν σύστημα, ὡς διατυπῶται ἐν τῷ νόμῳ 3824 τῆς 24 Ἰανουαρίου 1929 «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν», εἰς δὲ τὰς περιφέρειας τῆς Β' κατηγορίας καθιεροῦται ἐκλογικὸν σύστημα ἔχον μὲν βάσιν τὸ πλειοψηφικόν, ἀλλὰ συνδυασμένον μὲ ἀντιπροσωπεϊάν τῶν μειονοψηφικῶν. Τὰ περὶ τούτου ρυθμίζονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ εἰρημένου ἄρθρου 6. παρ. 2 καὶ 3, τοῦ νόμου 3786 «περὶ συγκροτήσεως τῆς Γερουσίας», ὡς ἐτροποποιήθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 5572 τῆς 19 Αὐγούστου 1932, καὶ ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 3824 «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν», ὡς αὐταὶ ἐτροποποιήθησαν διὰ τοῦ περὶ ἐκτελέσεως τοῦ νόμου 3786 Διατάγματος τῆς 26 Ἰανουαρίου 1929.

Ἐνεκα τῆς διαφορᾶς ταύτης τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος ἐκανονίσθη καὶ διάφορος ὁ τρόπος τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ ψηφοδέλτιου ἀναλόγως τῶν ἐκλογικῶν περιφερειῶν.

Προκειμένου δηλ. περὶ περιφερειῶν ἐκλεγουσῶν δύο γερουσιαστάς, ὁ ἐκλογεὺς δικαιούται νὰ διαγράψῃ ἐκ τοῦ κομματικοῦ ψηφοδέλτιου ἐν ὄνομα ὑποψηφίου ἢ καὶ νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸ διαγραφέν ὄνομα δι' ἄλλου. (Νόμος 3824 «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν» ἄρθρ. 84). Προκειμένου ὁμῶς περὶ περιφερειῶν ἐκλεγουσῶν τρεῖς ἢ πλείονας γερουσιαστάς τὸ ψηφοδέλτιον εἶνε ὑποχρεωτικόν, μὴ ἐπιτρεπομένης μεταβολῆς τινος εἰς αὐτό. Τὸ ψηφοδέλτιον δηλ. δεόν νὰ φέρῃ μόνον ὀνόματα ὑποψηφίων ἀνηκόντων εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν συνδυασμόν, ἢ, ἐὰν ὁ ἐκλογεὺς ἐπιθυμῇ νὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ μεμονωμένου ὑποψηφίου, μό-

835

79-9-22

νον τὸ ὄνομα τούτου. Ἔχει ὁμοίως ὁ ἐκλογεὺς τὸ δικαίωμα νὰ ἐκφράσῃ τὴν προτίμησίν του ὑπὲρ ἑνὸς μόνου τῶν ὑποψηφίων τοῦ συνδυασμοῦ σημειῶν διὰ μολυβδίδος ἢ μελάνης ἕνα σταυρὸν παραπλεύρως τοῦ ὀνόματος τοῦ προτιμωμένου ὑποψηφίου (Ἐκτελεστικὸν Δ. τῆς 26 Ἰανουαρίου 1929, ἄρθρον 5).

Κατὰ τὰ λοιπὰ αἱ διατάξεις τοῦ νόμου περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν καὶ τοῦ Δ. τῆς 26 Ἰανουαρίου 1929 εἶνε ἀναλυτικαὶ καὶ δὲν χρῆζονται ἀναπτύξεως.

Β'. Καθορισμὸς γεροισιαστικῶν ἐδρῶν πλειονοψηφίας καὶ μειονοψηφίας.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 παρ. 2 τοῦ νόμου 3786, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 5572, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 12 τοῦ Δ. τῆς 26 Ἰανουαρίου 1929, εἰς τὰς περιφέρειάς τὰς ἐκλεγούσας 3 γεροισιαστὰς αἱ δύο ἔδραι ἀνήκουσιν ἐν πάσῃ περιπτώσει εἰς τὸν σχετικῶς πλειονοψηφῆσαντα συνδυασμὸν, ἢ δὲ τρίτη ἔδρα προσκυροῦται εἰς τὸν μειονοψηφῆσαντα συνδυασμὸν ἢ μεμονωμένον ὑποψήφιον, ὅστις ἤθελε συγκεντρώσει τὸ τέταρτον τοῦλάχιστον τῶν ψήφων, ἢτοι τὸ τέταρτον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐγκύρων ψηφοδελτίων τῆς ἐκλογικῆς περιφέρειας. Ἐὰν οὐδενὸς τῶν μειονοψηφῆσαντων συνδυασμῶν ἢ μεμονωμένων ὑποψηφίων, ἢ ἐκλογικὴ δύναμις εἶναι ἴση ἢ ἀνωτέρα τοῦ τετάρτου τῶν ψήφων, προσκυροῦται καὶ ἡ τρίτη ἔδρα εἰς τὸν σχετικῶς πλειονοψηφῆσαντα συνδυασμὸν.

Εἰς τὰς περιφέρειάς τὰς ἐκλεγούσας 4 γεροισιαστὰς αἱ τρεῖς ἔδραι ἀνήκουσιν ἐν πάσῃ περιπτώσει εἰς τὸν σχετικῶς πλειονοψηφῆσαντα συνδυασμὸν, ἢ δὲ τετάρτη ἔδρα προσκυροῦται εἰς τὸν μειονοψηφῆσαντα συνδυασμὸν ἢ μεμονωμένον ὑποψήφιον, ὅστις ἤθελε συγκεντρώσει τὸ πέμπτον τοῦλάχιστον τῶν ψήφων. Ἐὰν οὐδενὸς τῶν μειονοψηφῆσαντων συνδυασμῶν ἢ μεμονωμένων ὑποψηφίων, ἢ ἐκλογικὴ δύναμις εἶνε ἴση ἢ ἀνωτέρα τοῦ πέμπτου τῶν ψήφων, προσκυροῦται καὶ ἡ ἐν λόγῳ ἔδρα εἰς τὸν σχετικῶς πλειονοψηφῆσαντα συνδυασμὸν.

Εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ νομοῦ Θεσσαλονίκης, ἣτις ἐκλέγει 7 γεροισιαστὰς πέντε ἔδραι ἀνήκουσιν ἐν πάσῃ περιπτώσει εἰς τὸν σχετικῶς πλειονοψηφῆσαντα συνδυασμὸν, αἱ δὲ λοιπαὶ δύο προσκυροῦνται εἰς τὸν μειονοψηφῆσαντα συνδυασμὸν, ὅστις ἤθελε συγκεντρώσει τὸ τρίτον τοῦλάχιστον τῶν ψήφων. Ἐὰν οὐδενὸς τῶν μειονοψηφῆσαντων συνδυασμῶν ἢ ἐκλογικὴ δύναμις εἶναι ἴση ἢ ἀνωτέρα τοῦ τρίτου τῶν ψήφων, εἶναι ὁμοίως ἢ ἐκλογικὴ δύναμις ἑνὸς τῶν συνδυασμῶν τούτων ἢ τῶν μεμονωμένων ὑποψηφίων ἴση ἢ ἀνωτέρα τοῦ τετάρτου τῶν ψήφων, προσκυροῦται εἰς αὐτὸν μία ἔδρα, ἢ δὲ ὑπολειπομένη ἐβδόμη ἔδρα προσκυροῦται εἰς τὸν σχετικῶς πλειονοψηφῆσαντα συνδυασμὸν. Ἐὰν καὶ ἑτέρου συνδυασμοῦ ἢ μεμονωμένου ὑποψηφίου ἢ ἐκλογικὴ δύναμις εἶναι ἴση ἢ ἀνωτέρα τοῦ τετάρτου τῶν ψήφων,

προσκυροῦται εἰς αὐτὸν ἢ ὑπολειπομένη ἔδρα. Ἐὰν δὲ οὐδενὸς τῶν μειονοψηφησάντων συνδυασμῶν ἢ ἐκλογικῆ δύναμις εἶναι ἴση ἢ ἀνωτέρα τοῦ τετάρτου τῶν ψήφων, προσκυροῦνται ἀμφοτέραι αἱ ὑπολειπόμεναι ἔδραι εἰς τὸν σχετικῶς πλειονοψηφῆσαντα συνδυασμόν.

Σημειοῦμεν ἐνταῦθα τὰ ἐξῆς ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαλογὴν τῶν ψήφων. Τῆς ἐκλογῆς τῶν γερουσιαστῶν ἐνεργουμένης ταύτοχρόνως μετὰ τῆς τῶν βουλευτῶν ἐν τῷ αὐτῷ καταστήματι ψηφοφορίας καὶ ἐνώπιον τῶν αὐτῶν δημοσίων ὀργάνων, ἐνδεχόμενον εἶναι ψηφοδέλτια ἐκλογῆς γερουσιαστῶν νὰ ριφθῶσιν εἰς τὴν κάλπην τῆς ἐκλογῆς βουλευτῶν καὶ τὰνάπαλιν ψηφοδέλτια ἐκλογῆς βουλευτῶν νὰ ριφθῶσιν εἰς τὴν κάλπην τῆς ἐκλογῆς γερουσιαστῶν ἐκ παραδρομῆς. Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 παράγρ. 4 τοῦ νόμου 3786 τὰ ψηφοδέλτια ταῦτα εἶναι ἔγκυρα καὶ λογίζονται ὑπὲρ τῶν ψηφισομένων συνδυασμῶν ἢ ὑποψηφίων, ἐφόσον ὁ ἀριθμὸς τῶν ψηφοδελτίων δὲν ὑπερβαίνει τὸν ἀριθμὸν τῶν ψηφοφορησάντων καὶ πείθεται ἡ ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ ὅτι τὰ ἐν λόγῳ ψηφοδέλτια ἐρρίφθησαν εἰς τὴν ἐτέραν κάλπην ἐκ παραδρομῆς.

Γ'. Ἀνακήρυξις ἀναπληρωματικῶν γερουσιαστῶν.

Εἰς τὰς περιφέρειας τὰς ἐκλεγούσας τρεῖς ἢ πλείονας γερουσιαστὰς ἀνακηρύσσονται ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, ἐκτὸς τῶν ἐπιτυχόντων τακτικῶν γερουσιαστῶν, καὶ ἀναπληρωματικοὶ τῆς τε πλειονοψηφίας καὶ τῆς μειονοψηφίας. Τὰ περὶ τούτου κανονίζονται ὑπὸ τοῦ νόμου 4240 τῆς 27 Ἰουλίου 1929.

Δ'. Ἐκλογή γερουσιαστῶν ὑπὸ ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων.

Τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα περὶ καταρτισμοῦ τῶν ψηφοδελτίων καὶ ἀντιπροσωπείας τῶν μειονοψηφίων οὐδεμίαν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν προκειμένου περὶ ἐκλογῆς γερουσιαστῶν ὑπὸ τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων. Οἱ ἐκλογεῖς τῶν ὀργανώσεων τούτων ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ καταρτίσωσι τὸ ψηφοδέλτιον αὐτῶν ἐλευθέρως ἀναγράφοντες οἰαδήποτε ὀνόματα ὑποψηφίων προτιμῶσιν, ἐὰν χρησιμοποιῶσι λευκὸν ψηφοδέλτιον, ἢ διαγράφοντες καὶ ἀντικαθιστῶντες ὅσαδήποτε ὀνόματα ὑποψηφίων, ἐὰν χρησιμοποιῶσιν ἔντυπον ψηφοδέλτιον.

Τοὺς δὲ ὅρους τῆς ἐκλογῆς τῶν γερουσιαστῶν τῆς κατηγορίας ταύτης ὀρίζει τὸ ἄρθρον 37 τοῦ Δ)τος τῆς 26 Ἰανουαρίου 1929.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Σεπτεμβρίου 1932.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Ι. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Ὁ Τμηματάρχης
Ι. Ν. ΛΙΓΝΟΣ